

La Xina ofega el Tibet

Antoni Reig contrasta l'ampli reconeixement internacional del dalai lama, com s'ha vist a Barcelona, amb la dèbil pressió cap a la Xina per oprimir el Tibet.

La recent visita a Barcelona del dalai lama ens ha recordat novament que no sols hi ha problemes d'alliberament nacional a Europa o Amèrica. Tenzin Gyatso, el dalai lama, és un líder religiós. És el cap del budisme lamaista (reforma del budisme feta el segle XIV). Però també és el símbol d'una nació, el Tibet. I aquesta nació des del 1950 està ocupada per la Xina. Per tant, aquest home és un cap espiritual i un líder polític exiliat.

La Xina actual està abocada en un gegantí esforç de desenvolupament econòmic i el problema del Tibet és com si tingués una pedra dins la sabata que li molesta per córrer el camí cap a la modernització. Perquè l'activitat política i religiosa del dalai lama li crea mala imatge internacional i això comporta complicacions en les relacions amb l'exterior. A més a més, dins del Tibet des del 1987 són freqüents les manifestacions i protestes populars tot i la repressió existent.

Gyatso és un home flexible, que proposa una i altra vegada converses al governs de Pequín i renuncia d'entrada a una independència total del seu país (acceptaria que les relacions exteriors i la defensa continuessin en mans dels xinesos). Des de la revolució del 1959 que viu a l'exili i en tot moment ha rebutjat la via armada per reconquerir la llibertat del seu poble. Però els anys passen, els xinesos no es mouen de lloc i grups de joves tibetans creuen que l'única via possible és la lluita.

El Govern de Pequín manté una postura inflexible: el Tibet forma part de la Xina i els qui no ho accepten són uns separatistes que atempten contra la unitat de la pàtria, segons declaracions del passat mes de juliol del cap d'estat i secretari general del PC, Jiang Zemin. En

consonància amb aquesta línia política es desenvolupa una acció de govern que a més del domini militar i polític del territori comporta un domini econòmic i una política demogràfica consistent a facilitar la instal·lació de centenars de milers de xinesos en el Tibet. A Lhasa, la capital, els tibetans ja són només un

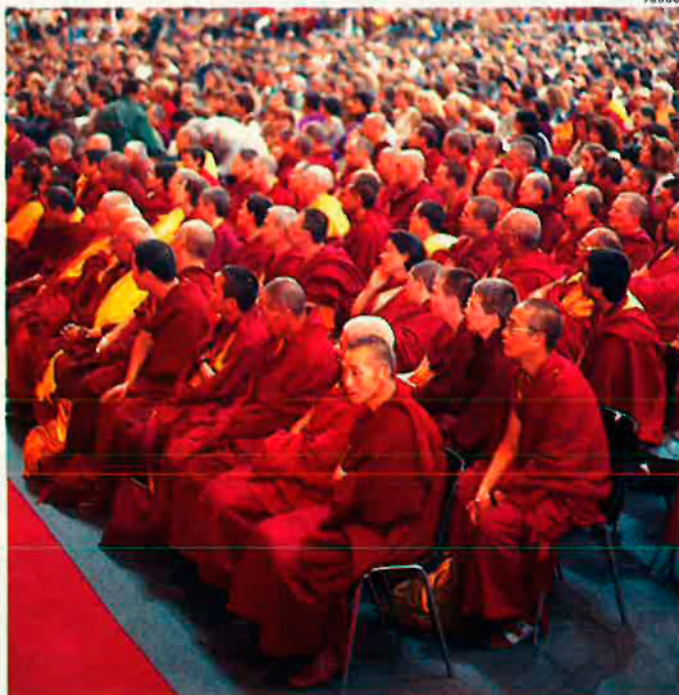
90% dels monestirs (institució central de la vida i govern de la nació tibetana abans de l'ocupació) i els intents de convertir la joventut tibetana en "passotes", el sentiment nacional perviu amb força entre la població i la figura del líder polític-religiós exiliat és venerada. Recentment les autoritats

han prohibit la venda i exposició de fotografies del dalai lama.

Per intentar desbloquejar la situació, Gyatso ha donat el termini d'un any per establir el diàleg amb Pequín i si les autoritats xineses continuen fent-se el sord pensa efectuar un referèndum perquè el poble tibetà esculli entre l'autonomia i la independència. Evidentment, en condicions de clandestinitat el referèndum durarà "entre uns quants mesos i dos anys", va dir el dalai lama el passat 7 de desembre en entrevista publicada a *Le Monde*. Reclama el dret a l'autodeterminació pel seu poble i exclou l'opció de la violència.

L'activitat del dalai lama i el seu combat pacífic genera una certa mala consciència en el món occidental que es tradueix en protestes verbals de tant en tant, per part

dels governs. Tanmateix, aquestes protestes són rebutjades categòricament per la Xina, que considera que es tracta d'un afer intern que únicament incumbeix el Govern de Pequín i aquí es queda la cosa perquè cap estat occidental, començant pels Estats Units, vol perdre les grans oportunitats de fer diners i negocis a la Xina. També en el cas del Tibet els interessos primen sobre l'ètica i els drets universals de les persones i els pobles. Ara bé, com deia un editorial del *The Wall Street Journal* del 7 de desembre, en el seu camí cap al desenvolupament, el progrés i la modernització la Xina ha de tenir en compte el problema del Tibet. **Antoni Reig**

Milers de persones escoltaren el dalai lama al Palau Sant Jordi de Barcelona. Tenzim Gyatso és el símbol del Tibet.

terç de la població, la resta són xinesos. I els nouvinguts van fent-se amb el control del comerç i dels negocis.

Una altra línia d'actuació del Govern pequinès és la intromissió en els afers religiosos del budisme lamaista. Així, fins el 1989, en què va morir, va donar suport al pro-xinès panchem lama, número dos dins la jerarquia religiosa. Actualment ha provocat una divisió amb el reconeixement com a reencarnació del panchem lama mort d'un nen diferent al que han identificat els partidaris del dalai lama.

Malgrat els esforços assimilacionistes, la destrucció del llegat històric, cultural i religiós que ha estat la anihilació del